

Informacja o dotychczasowych formach życia religijnego i metodach działania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

I. Wprowadzenie

Wspólnota Chrześcijan - Ruch Odnowy Religijnej stanowi wspólnotę, której działalność obejmuje sprawowanie kultu religijnego, głoszenie nauki religijnej, działalność duszpasterską oraz organizowanie życia wspólnotowego wiernych. Wspólnota posiada własną doktrynę, określony porządek liturgiczny obejmujący sakramenty oraz strukturę religijną z udziałem wyświęconych duchownych.

Obecność Wspólnoty Chrześcijan w Polsce ma charakter ciągły i sięga drugiej połowy XX wieku. Działalność religijna na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rozwijała się stopniowo — od pierwszych sporadycznych kontaktów i celebracji, przez wieloletni okres nieregularnych wizyt kapłanów z zagranicy i prac nad polskojęzyczną liturgią, aż do ukształtowania się trwałego, regularnego życia religijnego ze stałymi kapłanami posługującymi w Polsce.

We wszystkich etapach swojego rozwoju Wspólnota kierowała się zasadą pełnej dobrowolności uczestnictwa — udział w nabożeństwach i innych formach życia religijnego był i pozostaje wyłącznie wyrazem wolnej decyzji każdej osoby.

II. Pierwsze kontakty i sprawowanie kultu

Pierwsze zetknięcie środowiska polskiego ze Wspólnotą Chrześcijan miało miejsce w latach 60. XX wieku. Profesor Krzysztof Maurin, znany polski matematyk i filozof, nawiązał w tym czasie kontakt ze Wspólnotą Chrześcijan w NRD. Z jego inicjatywy kapłan Wspólnoty Ulrich Göbel (1929–2011) został zaproszony do Warszawy. Dnia 4 maja 1967 roku, w uroczystość Wniebowstąpienia, Ulrich Göbel sprawował Obrzęd Uświęcania Człowieka w Warszawie. Była to pierwsza celebacja centralnego nabożeństwa Wspólnoty Chrześcijan na ziemiach polskich.

W drugiej połowie lat 80. XX wieku zainteresowanie Wspólnotą Chrześcijan zaczęło stopniowo odradzać się w środowisku krakowskim. W 1988 roku uformowała się w Krakowie grupa osób regularnie spotykających się w celu poznawania duchowości i życia religijnego Wspólnoty Chrześcijan. Grupa ta skierowała do kierownictwa Wspólnoty Chrześcijan prośbę o przysłanie kapłana.

W odpowiedzi na tę prośbę kapłan Johannes Lenz odwiedził Polskę. W 1989 roku, podczas okresu Michaelowego, odbyła się w Krakowie konferencja z udziałem kapłana czeskiego Josefa Adameca. Równocześnie kapłan Michael Gerasch z Getyngi został poproszony przez kierownictwo Wspólnoty o duchowe wsparcie rozwijającej się grupy w Polsce i sporadycznie ją odwiedzał.

Równolegle w tym okresie podjęto wieloletnie prace nad przygotowaniem

polskojęzycznych tekstów liturgicznych i sakramentalnych Wspólnoty Chrześcijan. Szczególną rolę odegrali w tych pracach Jarosław J.J. Rolka, mówiący po polsku kapłan Wspólnoty Chrześcijan Hans Fürcho oraz Konrad Rudnicki — profesor astronomii Uniwersytetu Jagiellońskiego, kapłan Kościoła Starokatolickiego Mariawitów, wykładowca Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, antropozof i ekumenista, członek Wspólnoty Chrześcijan. W wyniku tych prac powstała pełna polska wersja liturgii, używana w praktyce religijnej do chwili obecnej.

III. Lata 90. XX wieku — święcenia pierwszego polskiego kapłana i trudności okresu transformacji

W 1990 roku grupa polskich uczestników wzięła udział w międzynarodowej konferencji Wspólnoty Chrześcijan w Hadze.

W 1994 roku Jarosław J.J. Rolka, urodzony w Krakowie, przyjął święcenia kapłańskie Wspólnoty Chrześcijan jako pierwszy polski kapłan Wspólnoty. Po święceniach podjął posługę w Monachium w Niemczech, skąd utrzymywał stały kontakt z polskim środowiskiem Wspólnoty i regularnie je odwiedzał.

W latach 90. podejmowano w Polsce różnorodne inicjatywy wspólnotowe — próby tworzenia ośrodków łączących życie rolnicze i terapeutyczne z kultem Wspólnoty Chrześcijan, w szczególności w Krakowie i w południowej Polsce. Inicjatywy te, choć wartościowe, nie przetrwały z powodu trudności okresu transformacji ustrojowej.

Pomimo tych trudności kontakty ze Wspólnotą Chrześcijan za granicą były podtrzymywane, a kapłani z zagranicy sporadycznie odwiedzali Polskę i sprawowali Obrzęd Uświęcania Człowieka w Bielsku-Białej i Krakowie.

IV. Stopniowy rozwój działalności

Nowym impulsem do regularnej działalności religijnej była międzynarodowa konferencja Wspólnoty Chrześcijan w Dreźnie w 2003 roku, w której uczestniczyła kilkunastoosobowa grupa z Polski — przede wszystkim z Krakowa i Warszawy. Konferencja ta stała się momentem odnowienia zaangażowania polskiego środowiska w życie religijne Wspólnoty Chrześcijan.

Od 2004 roku kapłani Wspólnoty zaczęli regularniej odwiedzać Polskę, celebrując Obrzęd Uświęcania Człowieka i prowadząc nauczanie religijne. Spotkania odbywały się w Krakowie jako głównym ośrodku życia religijnego Wspólnoty w Polsce.

Od 2006 roku organizowane są coroczne ogólnopolskie letnie spotkania Wspólnoty Chrześcijan, obejmujące sprawowanie kultu religijnego, nauczanie oraz wspólnotowe życie religijne. Spotkania te odbywały się w różnych miejscach na terenie całego kraju i są kontynuowane do chwili obecnej.

We wrześniu 2013 roku podczas corocznego spotkania w Krakowie kapłanka Marina Gschwind Grieder jako pierwsza kobieta kapłan wypowiedziała po polsku słowa Obrzędu Uświęcania Człowieka — był to ważny moment w historii polskojęzycznej liturgii Wspólnoty.

W latach 2012–2016 spotkania religijne odbywały się około czterech razy w roku, głównie w Krakowie.

V. Intensyfikacja działalności i budowa zaplecza organizacyjnego

W 2012 roku podjęto decyzję o powołaniu stowarzyszenia w celu wsparcia organizacyjnego i logistycznego życia religijnego Wspólnoty Chrześcijan w Polsce. Dnia 6 maja 2013 roku Stowarzyszenie „Wspólnota Chrześcijan” zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: 0000461002. Stowarzyszenie pełniło funkcje pomocnicze o charakterze organizacyjnym i nie stanowiło formy prawnej wykonywania kultu religijnego, który był sprawowany niezależnie od tej struktury.

Od 2017 roku spotkania Wspólnoty odbywały się regularnie, naprzemiennie w Warszawie i Krakowie. Od 2018 roku intensywność spotkań wzrosła — odbywały się praktycznie co dwa miesiące w każdym z ośrodków, tworząc stabilne lokalne centra życia religijnego Wspólnoty. Stałym elementem każdego spotkania było sprawowanie Obrzędu Uświęcania Człowieka oraz działalność duszpasterska, edukacyjna i wspólnotowa.

W 2018 roku rozpoczęto przygotowanie polskich kandydatów do kapłaństwa w ramach studiów teologicznych prowadzonych przez Seminarium Duchowne Wspólnoty Chrześcijan w Hamburgu. Studia te były dostosowane do indywidualnych sytuacji życiowych kandydatów — odbywały się w trybie niewymagającym rezygnacji z dotychczasowych zajęć zawodowych i obejmowały moduły nauczania prowadzone zarówno w Polsce, jak i w Niemczech.

W okresie pandemii COVID-19 (2020–2021) Wspólnota rozwijała działalność z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. Od listopada 2020 roku odbywają się cotygodniowe spotkania online poświęcone teologii, liturgii i życiu duchowemu Wspólnoty. Spotkania te są kontynuowane do chwili obecnej.

VI. Przełom: pierwsze święcenia w języku polskim i pierwsi kapłani pracujący w Polsce

Przełomowym momentem w historii Wspólnoty Chrześcijan w Polsce były pierwsze święcenia kapłańskie w języku polskim. Uroczystość odbyła się dwuetapowo — pierwsza część 17 października 2021 w Berlinie w pierwszą niedzielę okresu Michaelowego, druga 24 października w Warszawie. Święcenia kapłańskie przyjęli: Anna Kruczek, Rafał Duszyński i Grzegorz Kozioł. Uroczystość w Warszawie zgromadziła ponad sto pięćdziesiąt osób — kapłanów i wiernych z Polski oraz przedstawicieli Wspólnoty z zagranicy.

Wydarzenie to umożliwiło stałe sprawowanie sakramentów na terytorium Polski oraz rozwój regularnej działalności duszpasterskiej prowadzonej przez kapłanów trwale związanych z polskim środowiskiem Wspólnoty. Od tego momentu życie religijne Wspólnoty Chrześcijan w Polsce nabrało trwałego i stabilnego charakteru.

VII. Aktualna działalność

Po 2021 roku działalność Wspólnoty Chrześcijan w Polsce przybrała formę stałego życia religijnego. Obrzęd Uświęcania Człowieka jest sprawowany systematycznie przez polskich kapłanów w Warszawie i Krakowie. Działalność duszpasterska obejmuje nauczanie religijne, opiekę duchową oraz regularne spotkania wspólnotowe — zarówno w formie bezpośredniej, jak i z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

W życiu religijnym Wspólnoty uczestniczy i stale powiększa się grono wiernych regularnie biorących udział w sprawowaniu sakramentów i spotkaniach wspólnotowych. W wydarzeniach ogólnopolskich i uroczystościach świątecznych gromadzi się szersze grono uczestników z różnych regionów kraju.

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej Wspólnota Chrześcijan sprawuje wszystkie siedem sakramentów w języku polskim: Obrzęd Uświęcania Człowieka, Chrzest, Konfirmację, Rozmowę sakramentalną, Małżeństwo, Ostatnie namaszczenie oraz Świecenia kapłańskie, a także obrzędy pogrzebowe.

W październiku 2024 roku odbyła się uroczystość uświęcenia stałego miejsca kultu Wspólnoty Chrześcijan w Warszawie przy ul. Nowolipie 9/11. Wspólnota dysponuje od tego czasu stałą kaplicą w Polsce.

Funkcję Zwierzchnika Regionu Wspólnoty Chrześcijan na Polskę pełni kapłan Jarosław Rolka, wyświęcony w 1994 roku jako pierwszy polski kapłan Wspólnoty, pełniący posługę z Bochum w Niemczech.

Działalność religijna Wspólnoty Chrześcijan w Polsce ma charakter trwały, zorganizowany i publiczny.

VIII. Stan obecny i decyzja o rejestracji

W 2024 roku środowisko Wspólnoty Chrześcijan w Polsce wyraziło zgodną wolę rozpoczęcia przygotowań do rejestracji jako związek wyznaniowy. W tym celu podjęto prace nad dokumentami rejestracyjnymi oraz przygotów

Rejestracja stanowi formalne potwierdzenie istniejącej rzeczywistości religijnej — wspólnoty wiernych, której korzenie na ziemiach polskich sięgają 1967 roku, posiadającej własną doktrynę, kult religijny oraz strukturę organizacyjną, w której działają wyświęceni duchowni, a życie religijne ma charakter trwały i zorganizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.